

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Ndt/4/2018
Identifikačné číslo spisu: 2317010560
Dátum vydania rozhodnutia: 28. februára 2018
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Serbová
Funkcia:
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:2317010560.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Serbovej a sudcov JUDr. Gabriely Šimonovej a JUDr. Martina Bargela, na neverejnom zasadnutí 28. februára 2018 v Bratislave, v trestnej veci obžalovaného V. B. a spol., pre pokračovací zločin krádeže spolupáchateľstvom podľa § 20 Trestného zákona k § 212 ods. 1, ods. 3 písm. a/, písm. b/, ods. 4 písm. b/ Trestného zákona, s poukazom na § 138 písm. e/ Trestného zákona, o návrhu obžalovaného W. E. na odňatie veci Okresnému súdu Galanta, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku, trestná vec obžalovaného W. E., vedená na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. 1T/116/2017, sa tomuto súdu n e o d n í m a.

O d ô v o d n e n i e

Na Okresný súd Galanta bola 14. augusta 2017 podaná obžaloba okresného prokurátora Okresnej prokuratúry Galanta z 09. augusta 2017, sp. zn. 1Pv 111/17/2202-180, okrem iných (V. M. a V. B.) aj na obžalovaného W. E. v bode 1/ obžaloby pre pokračovací zločin krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 3 písm. b/, ods. 4 písm. b/ Trestného zákona, s poukazom na § 138 písm. e/ Trestného zákona, spolupáchateľstvom podľa § 20 Trestného zákona, pre skutok podrobne rozvedený vo výrokovej časti obžaloby (č. l. 641-653 spisu). Obžalovaný W. E. podal 29. decembra 2017 návrh na odňatie a prikázanie veci inému súdu podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku (č. l. 782 spisu). Návrh na odňatie veci odôvodňuje tým, že medzi sudcami pracujúcimi na Okresnom súde Galanta a Krajskom súde v Trnave existujú nadštandardné vzťahy. Taktiež chce dať do pozornosti, že príslušníci (operatívci) OR PZ Galanta majú a sú v nadštandardných vzťahoch s JUDr. Miroslavom Studenčanom (pozn.: predsedom senátu v trestnej veci obžalovaného); túto skutočnosť sa dozvedel priamo od M. Y. a jej druhu a kolegu X., ktorí počas vyšetrovania obžalovaného niekoľkokrát obžalovanému zdôrazňovali, že keď s nimi nebude spolupracovať a neprizná sa k danej trestnej veci, tak mu bude prostredníctvom Okresného súdu Galanta vymeraný čo najvyšší trest. Preto na základe uvedeného žiada, aby bola jeho trestná vec odňatá Okresnému súdu Galanta a pridelená Okresnému súdu Bratislava (nešpecifikujúc konkrétny okresný súd, teda napríklad Okresný súd Bratislava I, II a pod.), kde mu bude poskytnutý spravodlivý a neovplyvnený proces. Na hlavnom pojednávaní pred Okresným súdom Galanta konanom 10. januára 2018 na dopyt predsedu senátu uviedol, že na tomto návrhu na odňatie a prikázanie veci trvá, nakoľko je názoru, že Okresný súd Galanta nebude spravodlivo a zákonne postupovať a rozhodovať, pretože má poznatky, že sudcovia majú nadštandardné vzťahy s

vyšetrovatel'mi, ktorí konali v prípravnom konaní. Obžalovaný zároveň dodal, že podáva námietku zaujatosti aj voči všetkým sudcom Krajského súdu v Trnave, pretože je toho názoru, že sudcovia spolupracujú s policajtmí, konkrétne s vyšetrovatel'mi a preto celý proces vedený na súde bude nespravodlivý a konaný v jeho neprospech. Vzhľadom na vyššie uvedené bola vec 16. februára 2018 predložená na rozhodnutie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky spolu s vyjadreniami všetkých sudcov Okresného súdu Galanta, ktorí všetci zhodne uviedli, že sa v predmetnej trestnej veci necítia byť zaujatí. Najvyšší súd preskúmal podaný návrh spolu s príslušným spisovým materiálom a dospel k záveru, že nie sú dané dôvody na odňatie predmetnej veci z jurisdikcie Okresného súdu Galanta a jej prikázanie inému súdu toho istého druhu a stupňa. Podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku, z dôležitých dôvodov môže byť vec príslušnému súdu odňatá a prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa; o odňatí a prikázaní rozhoduje súd, ktorý je obom súdom najbližšie spoločne nadriadený. Podľa článku 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, „Nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanovuje zákon“. Účelom práva priznaného podľa citovaného ústavného článku je zabezpečiť občanovi, aby o jeho veci konal sudca ako predstaviteľ tej zložky súdnej moci, ktorá má právomoc vo veci konať a aby konal a rozhodoval sudca zo súdu, ktorý je vecne a miestne príslušný. Ústava Slovenskej republiky v čl. 48 ods. 1 poskytuje každému, a teda aj obvinenému „právo nebyť odňatý zákonnému sudcovi“. Na rozhodnutie o odňatí veci vecne a miestne príslušnému súdu a jej prikázanie na ďalšie konanie inému súdu toho istého druhu a stupňa podľa § 23 Trestného poriadku musia vždy existovať dôležité dôvody, ktoré svojím významom a závažnosťou odôvodňujú výnimku z ústavnej maximy - „práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi“. Medzi dôležité dôvody okrem iného nepochybne patrí aj požiadavka zabezpečenia spravodlivého procesu vykonaného nestranným sudcom, či sudcami (senátom). Zárukou, že vo veci bude konať nestranný sudca poskytuje obvinenému článok 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého: „Každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.“ Z tohto článku okrem práva na určitú kvalitu spravodlivého procesu vyplýva aj „právo na nestranného sudcu“. Postup predvídaný ustanovením § 23 ods. 1 Trestného poriadku je výnimkou z pravidla opisovaného v predchádzajúcom odseku, ktorého aplikáciu avšak zákon podmieňuje tým, že pre tzv. „delegáciu“ musia byť dané dôležité dôvody. Platná právna úprava doposiaľ legálne nedefinuje pojem „dôležité dôvody“. V zmysle citovaného zákonného ustanovenia obsiahnutého v Trestnom poriadku však možno vyvodit', že dôležitými dôvodmi sú predovšetkým také okolnosti, ktoré v konkrétnom prípade umožnia celkovo lepšie uplatniť základné zásady trestného konania a splnenie jeho účelu iným súdom toho istého druhu a stupňa ako súdom miestne príslušným. Sú to teda predovšetkým okolnosti, ktoré zabezpečujú zistenie skutkového stavu veci, zásadu ústnosti a bezprostrednosti, výchovné pôsobenie trestného konania na tak obžalovaného (resp. odsúdeného), ako aj na ostatných občanov, dôveru občanov v nestranné, objektívne a spravodlivé rozhodnutie súdu, čo najrýchlejšie prerokovanie a rozhodnutie veci. Nestrannosťou treba rozumieť absenciu predsudkov (zakorenených úsudkov, či názorov, ktoré nie sú založené na spoľahlivom poznaní ale na púhom predpoklade) alebo predpojatosti (subjektivizme, neobjektívite, straníckosti). Nestrannosť je potrebné skúmať z dvoch hľadísk, a to zo subjektívneho hľadiska nestrannosti, čo znamená, že je potrebné zistiť osobné presvedčenie sudcu prejednávajúceho prípad a z objektívneho hľadiska nestrannosti, t.j. je potrebné zistiť, či sú poskytnuté dostatočné záruky pre vylúčenie akejkoľvek pochybnosti v danom smere. V prípade subjektívneho hľadiska nestrannosti sa nestrannosť sudcu prezumuje až do predloženia dôkazu o opaku (Piersach v. Belgicko - rozsudok ESĽP z 01. októbra 1982). Objektívna nestrannosť sa posudzuje podľa vonkajších objektívnych skutočností. Platí tzv. teória zdania, podľa ktorej nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký objektívne javiť v očiach strán. Objektívne hľadisko je založené na existencii dostatočných záruk pre vylúčenie akejkoľvek legitímnej pochybnosti o zaujatosti sudcu. Spravodlivosť nielenže má byť vykonaná, ona sa musí aj javiť, že je vykonaná (Delcourt v. Belgicko - rozsudok ESĽP zo 17. januára 1970, Saraiva de Carvalho v. Portugalsko - rozsudok ESĽP z roku 1994). V prípade, ak sa vecnými a relevantnými argumentmi nepreukáže absencia predsudkov alebo predpojatosti procesne činných sudcov, v tomto prípade namietaných všetkých sudcov Okresného súdu Galanta (resp. podľa obsahu návrhu obžalovaného W. E. aj namietanú zaujatosť sudcov Krajského súdu v Trnave), potom nie je možné vysloviť, že sú u nich dané predpoklady na zaujaté konanie a rozhodovanie, a tým existencia dôvodu či dôvodov na ich vylúčenie. Konkrétne dôvody, pre ktoré je sudca vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania, sú uvedené v ustanoveniach § 31 ods. 1, ods. 2, ods. 3

Trestného poriadku. Z predloženého spisu nevyplývajú dôvody na vylúčenie sudcov Okresného súdu Galanta v zmysle § 31 ods. 2, ods. 3 Trestného poriadku, a preto najvyšší súd upriamil pozornosť na skúmanie dôvodov na vylúčenie sudcov podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodu pochybnosti o nezáujatosti pre ich pomer k prejednávanej veci alebo osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre ich pomer k inému orgánu činnému v trestnom konaní. Pomerom k prejednávanej veci treba rozumieť určitú zainteresovanosť orgánu činného v trestnom konaní na skutku, ktorá má konkrétnu podobu a osobný charakter, aby bola dostatočným dôvodom pre vznik pochybností o schopnosti sudcu pristupovať k veci a úkonom, ktoré sa jej týkajú objektívne. Táto môže napríklad spočívať v tom, že orgány činné v trestnom konaní, resp. jeho príbuzní, rodinný príslušník, osoba jemu blízka a podobne, boli činom poškodení, eventuálne orgán trestného konania bol svedkom skutku, pre ktorý sa vedie trestné stíhanie a podobne. Pomer orgánu trestného konania k osobám uvedených v § 31 ods. 1 Trestného poriadku sa rozumie vzťah tohto orgánu k niektorej z uvedených osôb, ktorý môže vyvolať vo verejnosti pochybnosti o jeho nezáujatosti práve pre tento vzťah, ktorý prípadne existuje aj mimo rámec konania. Takýto vzťah môže spočívať najmä v príbuzenskom a rodinnom pomere úradnej osoby k niektorej z osôb uvedených v § 31 ods. 1 Trestného poriadku, ďalej môže ísť o úzke priateľstvo, či kamarátstvo, resp. negatívny vzťah. Najvyšší súd nezistil dôvody na vylúčenie všetkých sudcov Okresného súdu Galanta (vylúčenie všetkých sudcov daného súdu je základnou podmienkou na konštatovanie možného zaujatého konania a rozhodovania príslušného súdu) podľa § 31 a nasl. Trestného poriadku z dôvodu pochybnosti o nezáujatosti pre ich pomer k prejednávanej veci alebo osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre ich pomer k inému orgánu činnému v trestnom konaní, a teda nezistil ani danosť podmienok na odňatie predmetnej veci z jeho jurisdikcie. Obžalovaný W. E. v návrhu na odňatie a prikázanie veci uviedol dôvody, pre ktoré namieta všetkých sudcov tak Okresného súdu Galanta, ako aj Krajského súdu v Trnave. Nepodložil ich však okrem bližšie nešpecifikovaných odkazov na údajné výpovede „M. Y. a jej druha a kolegu X.“ žiadnymi bližšie konkretizovanými skutočnosťami zakladajúcimi odôvodnenosť jeho návrhu na odňatie a prikázanie veci. Z týchto skutočností samých o sebe (ako ani z vyjadrení sudcov dotknutého súdu prvého stupňa, na ktorý je podaná obžaloba) rozhodne nevyplýva ich zaujatosť. Takýto stav vylučuje možnosť úvah o odňatí veci Okresného súdu Galanta pre to, že by jeho sudcovia boli vylúčení z vykonávania úkonov v trestnej veci obžalovaného W. E.. Najvyšší súd po vyhodnotení všetkých okolností prípadu teda konštatuje, že neexistujú žiadne také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali obavu zo zaujatého konania a rozhodovania sudcov Okresného súdu Galanta vo veci obžalovaného W. E.. Takisto nezistil žiadne skutočnosti čo i len marginálne naznačujúce absenciu nestrannosti a predpojatosti sudcov Okresného súdu Galanta. Samotný subjektívny, resp. hypotetizujúci názor obžalovaného W. E. o možnom narušení objektivity rozhodovania súdu (bez prilihavých relevantných argumentov) nemôže byť dôvodom na vylúčenie sudcov z konania tak, ako to predpokladá ustanovenie § 31 ods. 1 Trestného poriadku, a teda ani dôležitým dôvodom na odňatie veci a jej prikázanie inému súdu. Na podklade týchto skutočností možno preto konštatovať, že najvyšší súd doposiaľ nezistil žiaden dôležitý dôvod, ktorý by odôvodňoval odňatie veci príslušnému súdu. So zreteľom na neexistenciu dôležitého dôvodu na odňatie veci v podobe vylúčenia všetkých sudcov Okresného súdu Galanta a nezistenie iných dôležitých dôvodov na odňatie veci nebolo možné vyhovieť návrhu obžalovaného W. E., pretože ak by sa tak stalo, došlo by v konečnom dôsledku k porušeniu jeho práva na zákonného sudcu a práva na prerokovanie veci nestranným súdom. Záverom považuje najvyšší súd za potrebné aspoň stručne poznamenať, že čo sa návrhu obžalovaného W. E. smerujúceho voči Krajskému súdu v Trnave týka, najvyšší súd o tomto nerozhodoval vzhľadom k tomu, že aktuálne v predmetnej trestnej veci pred označeným krajským súdom neprebíha žiadne trestné konanie. Len eventuálne bude úlohou krajského súdu vyporiadať sa s prípadnou identickou námietkou obžalovaného v prípade, ak bude vo veci vzhľadom na konkrétne procesné štádium trestného konania príslušný konať a rozhodovať a zároveň mu bude spis aj tomu zodpovedajúcim spôsobom predložený. Preto sa námietkou obžalovaného W. E. vo vzťahu k možnej zaujatosti a porušeniu záruky nestrannosti súdneho konania vo vzťahu ku Krajskému súdu v Trnave nepovažoval za potrebné bližšie zaoberať, nakoľko by bolo v tomto smere takéto rozhodnutie v nadväznosti na vyššie vyjadrené právne úvahy predčasné. Na podklade týchto úvah najvyšší súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.